

JEGYZŐKÖNYV

Operációs Rendszerek BSc

2022. Tavasz féléves feladat

Készítette: Czikó Tivadar

Neptun kód: O2IXLB

IPC mechanizmusos feladat:

A feladat leírás:

Írjon egy C nyelvű programokat, ami:

Létrehoz egy üzenetsort, ebben az üzenetsorba betesz másodpercenként egy változót, ennek a változónak a kezdőértéke legyen az aktuális processz azonosítója a változó mindig beírás után növekedjen 2-vel. A másik program pedig: kiolvas.

A feladat elkészítésének lépései:

A feladat elkészítéséhez kettő c programra és egy header állományra lesz szükség. Az egy üzenetet küld a másik pedig kiolvassa, a végén pedig eltávolítja az üzenetsort. A header fájlban egy struktúrát definiáltam az üzenet létrehozásához, illetve az üzenet számát és hosszát is ebben határoztam meg.

Először a küldő programmal kezdem (msgsender.c). Első lépés egy kulcsot generálunk a queue id létrehozásához (queue.h). A 'queue.h' header állományra azért van szükség mert, ha egy szabadon választott számot használunk akkor van rá lehetőség, hogy összeütközésbe kerül más, nem ezzel problémával foglalkozó programmal.

Header állomány (queue.h):

```
#define ProjectId 123
#define PathName "queue.h"
#define MsgLen 50
#define MsgCount 10

typedef struct {
    int id;
    int value;
} queuedMessage;
```

Második lépésként létrehozunk egy üzenetsort, ahol a 0666 kapcsoló a hozzáférésért felelős a memóriaszegmenshez, míg az IPC_CREAT utasítást ad a rendszernek, hogy készítsen egy új memóriaszegmenst az osztott memóriának.

Következőképpen egy 'for' cikluson belül létrehozom a küldésre kész üzenetet. Itt a ciklus előre megadott értékig megy, azt végtelen ciklusra cserélve a program futásának leállításig történik. A küldendő üzenet a header fájlban létrehozásra került struktúra, ahol a value az aktuális processz értékével kezdődik, az id pedig a küldött üzenet sorszáma.

Ez után létrehozásra került a küldendő üzenet, az 'msgsnd' használatával küldöm, ahol az IPC_NOWAIT kapcsolót használtam arra az esetre, ha tele lenne az üzenetsor, akkor ne vározzon tovább.

Üzenet küldő c program kódja (msgsender.c):

```
#include <stdio.h>
#include <sys/ipc.h>
#include <sys/msg.h>
```

```

#include <stdlib.h>
#include <string.h>
#include <unistd.h>
#include "queue.h"

void report_and_exit(const char* msg) {
    perror(msg);
    exit(-1); /* Hiba eseten killep */
}

int main() {
    int value;
    key_t key = ftok(PathName, ProjectId); /* kulcs generalasa*/
    if (key < 0) report_and_exit("Nem kaphato kulcsot!");

    int qid = msgget(key, 0666 | IPC_CREAT); /* generalt kulcs hasznalata queue
id kereshez*/
    if (qid < 0) report_and_exit("Nem kaphato queue id!");
    value = qid;
    int i;
    for (i = 0; i < MsgCount; i++) {
        /* uzenetsor generalasa, queuedMessage a queue.h fileban definialt
struktura */
        queuedMessage msg;
        msg.value = value;
        msg.id = i;

        /* uzenet kuldese */
        msgsnd(qid, &msg, sizeof(msg), IPC_NOWAIT); /* ha az uzenetsor tele, nem
ir uzenetet, hanem visszater a processz elejere */
        printf("%i Uzenet elkuldve! Ertek: %i\n", (int) msg.id, (int) msg.value);
        value = value + 2;
        sleep(1);
    }
    return 0;
}

```

Miután elküldtem az üzenetet, kiírom az elküldött üzenet tartalmát és értékét, majd növelem a változó értékét 2-vel és a program vár 1 másodpercet, ezután küldi a következő üzenetet.

Harmadik lépésként szükség van az üzenetek fogadására szolgáló programra. Ebben az esetben is szükségünk lesz kulcs generálásra, hogy azonosítani tudjuk az üzenetsort.

A fogadó program nem készít üzenetsort, amiatt megtévesztő lehet az IPC_CREAT kapcsoló, de ez azt jelent ebben az esetben, hogy ha szükséges elkészíti, egyébként csak hozzáfér.

Míg a küldő programnál az *'msgsnd'*-et használtuk addig, itt a *'msgrcv'*-et használtuk a fogadásra. itt a 0 kapcsoló az üzenetek fogadását, érkezési sorrendben hajtja végre, az MSG_NOERROR kapcsoló arra szolgál, hogy ha a kapott adat mérete nagyobb mint a megadott érték (msgsz), ne térjen vissza

hibával, az IPC_NOWAIT pedig azért, hogy ha nem érhető el az üzenet, ne várjon rá, hanem térjen vissza azonnal.

A(z) `'msgreceiver.c'` futása hasonló a(z) `'msgsender.c'` programéhoz, hogy itt is kiírja az üzenetben kapott értéket, majd 1 másodpercet vár és utána a következő üzenet fog érkezni.

A fogadó program végén, miután megkapta az összes értéket, szükséges eltávolítani az üzenetsort az `'msgctl'` hívással.

Az fogadó c program kódja (`msgreceiver.c`):

```
#include <stdio.h>
#include <unistd.h>
#include <sys/ipc.h>
#include <sys/msg.h>
#include <stdlib.h>
#include "queue.h"

void report_and_exit(const char* msg) {
    perror(msg);
    exit(-1); /* hiba eseten kilep */
}

int main() {
    key_t key= ftok(PathName, ProjectId); /* kulcs az uzenetsor azonositasara */
    if (key < 0) report_and_exit("Nem kaphato kulcs!");

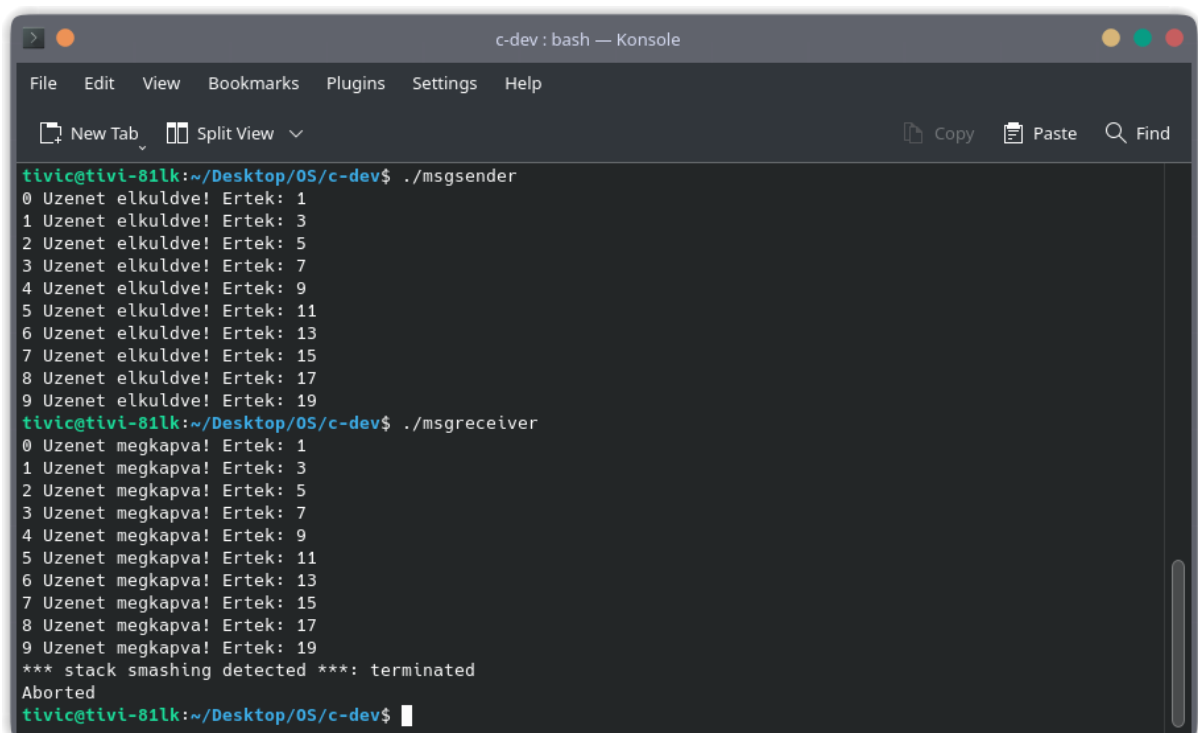
    int qid = msgget(key, 0666 | IPC_CREAT); /* eleri a qid-t, ha mar elkeszítve */
    if (qid < 0) report_and_exit("Nincs hozzaferes a sorhoz!");

    int i;
    for (i = 0; i < MsgCount; i++) {
        queuedMessage msg;
        if (msgrcv(qid, &msg, sizeof(msg), 0, MSG_NOERROR | IPC_NOWAIT) < 0)
            puts("Msgreceive problema!");
        printf("%i Uzenet megkapva! Ertek: %i\n", (int) msg.id, (int) msg.value);
        sleep(1);
    }

    /** uzenetsor eltavolítása **/
    if (msgctl(qid, IPC_RMID, NULL) < 0) /* NULL = 'no flags' */
        report_and_exit("Problema az uzenetsor eltavolitasaval!");

    return 0;
}
```

A futtatás eredménye:


```
tivic@tivi-81lk:~/Desktop/OS/c-dev$ ./msgsender
0 Uzenet elkuldve! Ertek: 1
1 Uzenet elkuldve! Ertek: 3
2 Uzenet elkuldve! Ertek: 5
3 Uzenet elkuldve! Ertek: 7
4 Uzenet elkuldve! Ertek: 9
5 Uzenet elkuldve! Ertek: 11
6 Uzenet elkuldve! Ertek: 13
7 Uzenet elkuldve! Ertek: 15
8 Uzenet elkuldve! Ertek: 17
9 Uzenet elkuldve! Ertek: 19
tivic@tivi-81lk:~/Desktop/OS/c-dev$ ./msgreceiver
0 Uzenet megkapva! Ertek: 1
1 Uzenet megkapva! Ertek: 3
2 Uzenet megkapva! Ertek: 5
3 Uzenet megkapva! Ertek: 7
4 Uzenet megkapva! Ertek: 9
5 Uzenet megkapva! Ertek: 11
6 Uzenet megkapva! Ertek: 13
7 Uzenet megkapva! Ertek: 15
8 Uzenet megkapva! Ertek: 17
9 Uzenet megkapva! Ertek: 19
*** stack smashing detected ***: terminated
Aborted
tivic@tivi-81lk:~/Desktop/OS/c-dev$
```

Ennél a képnél az látható, hogy először a futtató programot indítottam el, ahol ki is írja az elküldött értékeket, az alatta lévő pedig a fogadó program futása látható, ahol a kapott értékek és az üzenet sorszámát is kiírja. Miután megkapta az összes üzenetet, törli az üzenet sort és kilép.

OS algoritmusok:

A feladat leírása:

Adott az alábbi terhelés esetén a rendszer. Határozza meg az indulás, befejezés, várakozás/átlagos várakozás és körülfordulás/átlagos körül fordulás, válasz/átlagos válaszidő és a CPU kihasználtság értékeket az SJF ütemezési algoritmusok mellett! (cs: 0,1ms; sch: 0,1m)

	P1	P2	P3	P4
Érkezés	0	8	12	20
CPU idő	15	7	26	10
Indulás				
Befejezés				
Várakozás				

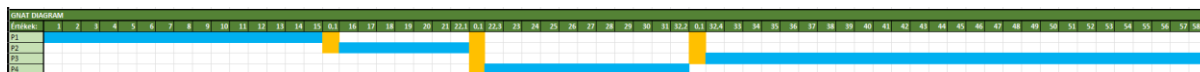
Ábrázolja Gantt diagram segítségével az aktív/várakozó processzek futásának menetét.

Első lépésben ábrázoltam a Gantt diagrammot, mert a későbbiekben sokat fog segíteni nekem a táblázat kitöltésében.

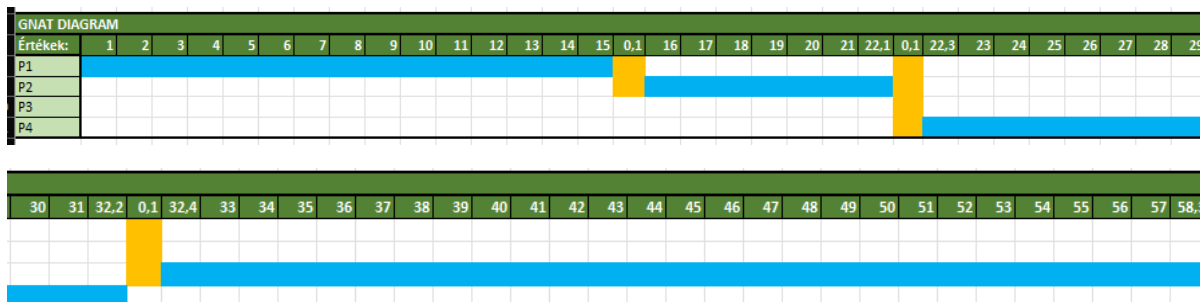
Az alábbi Gantt diagramot kaptuk:

GNATT DIAGRAM MAGYARÁZAT:		
cs és ms idő	szín:	
Processz idő	szín:	

(Teljes egészében)

(Két részre osztva)

Mivel SJF-ről van szó (Shortest Job First), ezért meg változik a sorrend, emiatt a P4 hamarabb fog lefutni, mint a P3. Tehát a futási sorrend: P1, P2, P4, P3.

Második lépésként kitöltjük a táblázatot.

Először leolvassuk a Gantt diagramról a befejezési és az indulási időt. Majd a meglévő információk segítségével meg határozzuk a várakozási, körülfordulási és a válasz időt.

SJF: 0,1	Érkezés	CPU idő	Indulás	Befejezés
P1	0	15	0	15
P2	8	7	15,1	22,1
P3	12	26	32,3	58,3
P4	20	10	22,2	32,2

A várakozási időt úgy számoljuk ki, hogy **indulási idő – Érkezési idő = Várakozási idő**. A körülfordulási időt meg úgy számoljuk ki, hogy **CPU idő – Várakozási idő = Körülfordulási idő**. A válasz idő pedig, **indulás idő – Érkezési idő = Válasz idő**. (Nyilván ezeknél a számolásoknál figyelembe vettem a cs=0,1 és sch=0,1, amikor is meg áll 0,1 ms várakozik a következő processz indulása előtt).

SJF: 0,1	Érkezés	CPU idő	Indulás	Befejezés	Várakozás	Körülfordulás	Válasz
P1	0	15	0	15	0	15	0
P2	8	7	15,1	22,1	7,1	14,1	7,1
P3	12	26	32,3	58,3	20,2	46,2	20,3
P4	20	10	22,2	32,2	2,3	12,3	2,2

Mivel sikeresen kitöltöttük a táblázatot folytathatjuk a következő feladatokkal: CPU kihasználtság, Körül fordulási idők átlaga, Várakozási idők átlaga és a Válasz idők átlagával.

CPU kihasználtságot a következőképpen oldottam meg: A CPU idők összeidejét vettem majd ezt elosztottam CPU-k összeideje + 0,4-gyel, majd megszoroztam 100, hogy százalékos értéket kapjak. A 0,4 úgy jött ki, hogy a megnéztem hányszor indultak el a processzek. összesen 4szer majd ezt megszoroztam 0,1-gyel. (Az SJF-nél mindig meg egyezik a processzek számával. Egyedül a Round Robinnál nem mindig egyezik meg a processzek számával).

A Következő a **Körülfordulási idők átlaga**, amelyet a Körülfordulási idők összeségét vettem és elosztottam a processzek számával.

A **várakozási idő**nél, hasonlóan csináltam, mint a körülfordulási időnél, hogy várakozási idők összeségét vettem majd elosztottam a processzek számával.

A **válaszidők átlagát** hasonlóan csináltam mint az előzőeket és a várakozási idők átlagával megegyező értéket kaptam.

Algoritmus neve:	
CPU kihasználtság	99,3150685
Körülfordulási idők átlaga	21,9
Várakozási idők átlaga	7,4
Válaszidők átlaga	7,4